

Problem ostatnich ławek w klasie

Swoboda nauczyciela, lepszy kontakt z każdym uczniem

EPSON®

Spis treści

1. Wprowadzenie
2. Odległość obniża poziom koncentracji
3. Technologia w klasie – czas na nowe podejście
4. Jednakowy dostęp niezależnie od miejsca
5. Metodologia

Wprowadzenie

Efekt ostatnich ławek jest znany od lat: uczniowie siedzący dalej od nauczyciela częściej tracą skupienie, co w niektórych przypadkach skutkuje gorszymi wynikami w nauce.¹ Jest to dynamika, która może niezauważalnie kształtować wyniki uczniów w każdej klasie.

Nowe badania, zlecone przez firmę Epson (zob. metodologia), pokazują, że ten podział jest nadal bardzo widoczny – a sposób wykorzystania technologii w szkołach może go nawet pogłębiać. Dla nauczycieli problemu nie stanowi już wyłącznie rozplanowanie miejsc siedzących. Podczas lekcji coraz bardziej opartych na pracy z monitorami czy wyświetlaczami dotykowymi sami nauczyciele czują się uwiązani do miejsca przed tablicą.

81%

nauczycieli w całej Europie zgłasza potrzebę swobodnego poruszania się po klasie

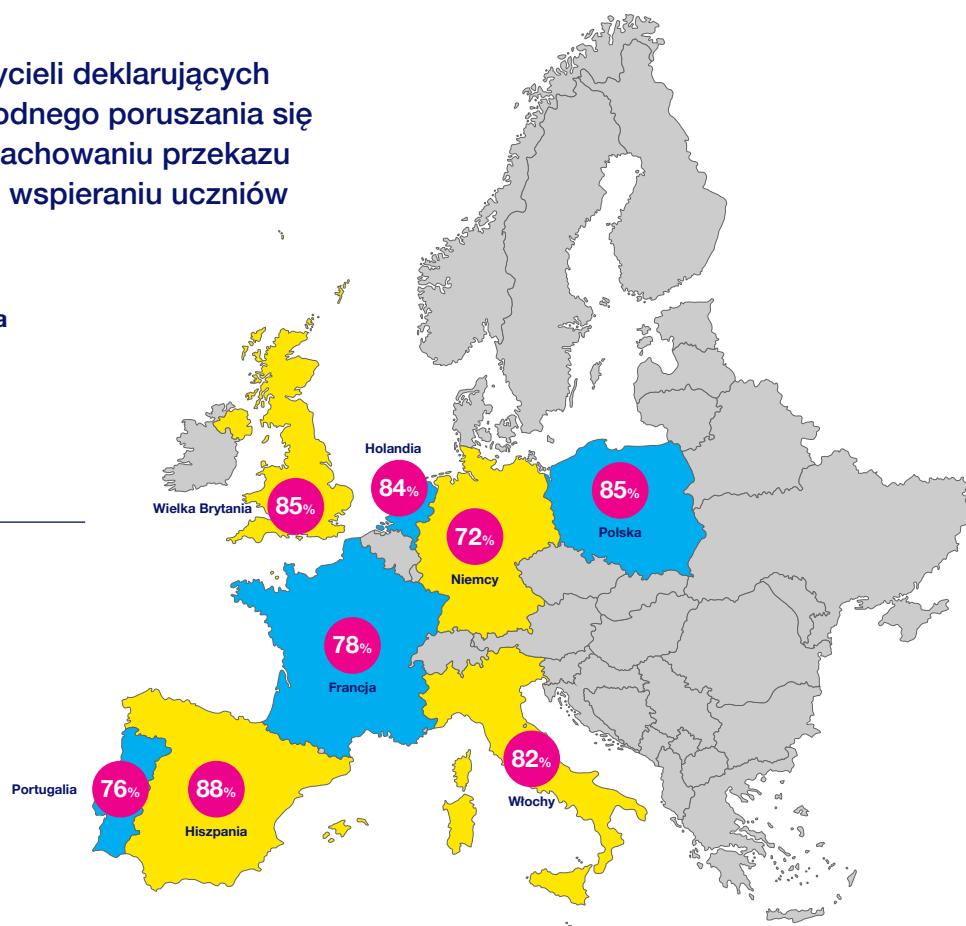

Rysunek 1

Odsetek nauczycieli deklarujących potrzebę swobodnego poruszania się po klasie przy zachowaniu przekazu i jednoczesnym wspieraniu uczniów

88% Hiszpania
85% Polska
85% Wielka Brytania
84% Holandia
82% Włochy
78% Francja
76% Portugalia
72% Niemcy

Bez swobody poruszania się trudniej będzie rozwiązać narastające problemy. To dlatego zdecydowana większość nauczycieli (**81%**) w całej Europie postuluje swobodę poruszania się po klasie umożliwiającą im przedstawianie materiału każdemu uczniowi z osobna – bez względu na zajmowane przez niego miejsce w klasie (rysunek 1).

Raport analizuje, w jaki sposób technologia wykorzystywana w klasie oraz jej układ przestrzenny mogą niezamierzenie marginalizować uczniów siedzących dalej, oraz dlatego nauczyciele postulują większą swobodę poruszania się i nauczania tam, gdzie są najbardziej potrzebni.

Odległość obniża poziom koncentracji

Mimo że klasy można zaprojektować tak, aby służyły wszystkim uczniom w równym stopniu, fizyczne rozplanowanie miejsc nadal ma wpływ na widoczność, wsparcie i poziom skupienia. Widzą to sami nauczyciele – **41%** z nich zgadza się, że konieczność nieustannego przebywania z przodu sali utrudnia im przekazywanie wiedzy uczniom siedzącym z tyłu. Podobna część nauczycieli (**41%**) uważa, że trudniej jest kontrolować postępy podopiecznych siedzących na końcu sali.

41%

badanych uważa, że „uwiązanie” nauczyciela pod tablicą oznacza gorszą sytuację uczniów z tylnych rzędów

Co więcej, jeden na trzech nauczycieli (**33%**) zgadza się, że uczniowie siedzący z tyłu łatwiej się rozpraszają, a **29%** zauważa, że ci sami uczniowie rzadziej przykładają się do nauki. Aby rozwiązać ten problem, **43%** nauczycieli odczuwa potrzebę zmian, tak aby przesadzać część uczniów do przodu.

Problemem nie jest jednak tylko rozmieszczenie – to również widoczność i łatwość dotarcia. Skupienie i zaangażowanie zależą od widoczności i odległości – gdy nauczyciele muszą stać przed tablicą, problem się pogłębia. Coraz częściej pogłębiają go również układ klas i korzystanie z technologii.

43%

nauczycieli często odczuwa potrzebę zmian, tak aby przesadzać część uczniów do przodu.

Monitory dotykowe stały się centralnym elementem nauczania, wiążą się one jednak z pewnymi ograniczeniami. Jedna czwarta nauczycieli (**25%**) twierdzi, że prawie wszystkie lekcje wymagają ich użycia, co oznacza, że centrum nauczania jest zakotwiczone w jednym punkcie w klasie.

W rezultacie prawie jedna trzecia nauczycieli (**29%**) czuje się „przykuta” do przedniej części klasy ze względu na konieczność obsługi tych wyświetlaczy tam, gdzie one się znajdują; kolejne **39%** nie ma zdania na ten temat, co sugeruje, że wiele osób po prostu obchodzi ograniczenia, zamiast je rozwiązywać.

Nauczyciele pracujący stacjonarnie są również świadomi znaczenia swobody przemieszczania się. Martin Macdonald, nauczyciel geografii w Longdean School w Wielkiej Brytanii, wyjaśnia: „Fizyczna obecność zawsze będzie kluczowym czynnikiem w skutecznym monitorowaniu postępów podczas lekcji”.

Należy się zastanowić nad tym, w jaki sposób technologia może wspierać, a nie ograniczać mobilność.

Technologia w klasie – czas na nowe podejście

W klasie znaczenie ma mobilność. Badania edukacyjne na przestrzeni lat wykazały, że poruszanie się nauczycieli po klasie pomaga utrzymać skupienie uczniów i wzmacnia więzi.² Na pytanie, co umożliwiłoby im większa mobilność, większość z nich wskazała na poprawę wsparcia, zaangażowania i ogólnej kontroli pod czas lekcji (rysunek 2).

Wielu z nich już dostrzega korzyści, dlatego oczekują zmian. Aktywny opór jest minimalny, tylko **13%** nauczycieli nie zgadza się, że potrzebna jest nowa technologia, aby „odczepić” ich od monitorów dotykowych. Prawie połowa (**49%**) nauczycieli zgadza się i popiera to, a wielu innych jest otwartych na zmiany. Na tej podstawie **69%**

69%

nauczycieli zgadza się, że chcieliby mieć możliwość zdalnej obsługi ekranów z urządzenia, które mogą nosić po klasie

nauczycieli zgadza się, że chcieliby mieć możliwość zdalnej obsługi ekranów z urządzenia, które mogą nosić po klasie.

Widoczność jest głównym czynnikiem zaangażowania, a nauczyciele już wskazują praktyczne ulepszenia. W całej Europie znaczna część nauczycieli (rysunek 3) stwierdza, że duże projektory ekranowe pomogą uczniom siedzącym z tyłu widzieć wyświetlane treści i brać udział w lekcji z takim samym zaangażowaniem jak ci z przodu sali. Badacze sektora edukacyjnego od dawna ostrzegają, że wychowankowie, którzy nie widzą wyraźnie udostępnianych treści, mogą wykazywać mniejsze zaangażowanie – zwłaszcza wśród cichszych uczniów, którzy z natury rzadziej proszą o wyjaśnienia.³

Przydatność projektorów wykracza więc poza samą widoczność. W przeciwieństwie do monitorów, projektory mogą obsługiwać całą klasę bez konieczności umieszczania uczniów lub nauczycieli z przodu przy umieszczonym tam ekranie.

Co umożliwia swoboda poruszania się po klasie

57% Więcej poświęcenie uwagi wszystkim uczniom

55% Zwiększenie zaangażowania

50% Zapewnia widoczność całej klasy

39% Ułatwienie prowadzenia lekcji

37% Lepsze wyniki

32% Zmniejszenie zakłóceń

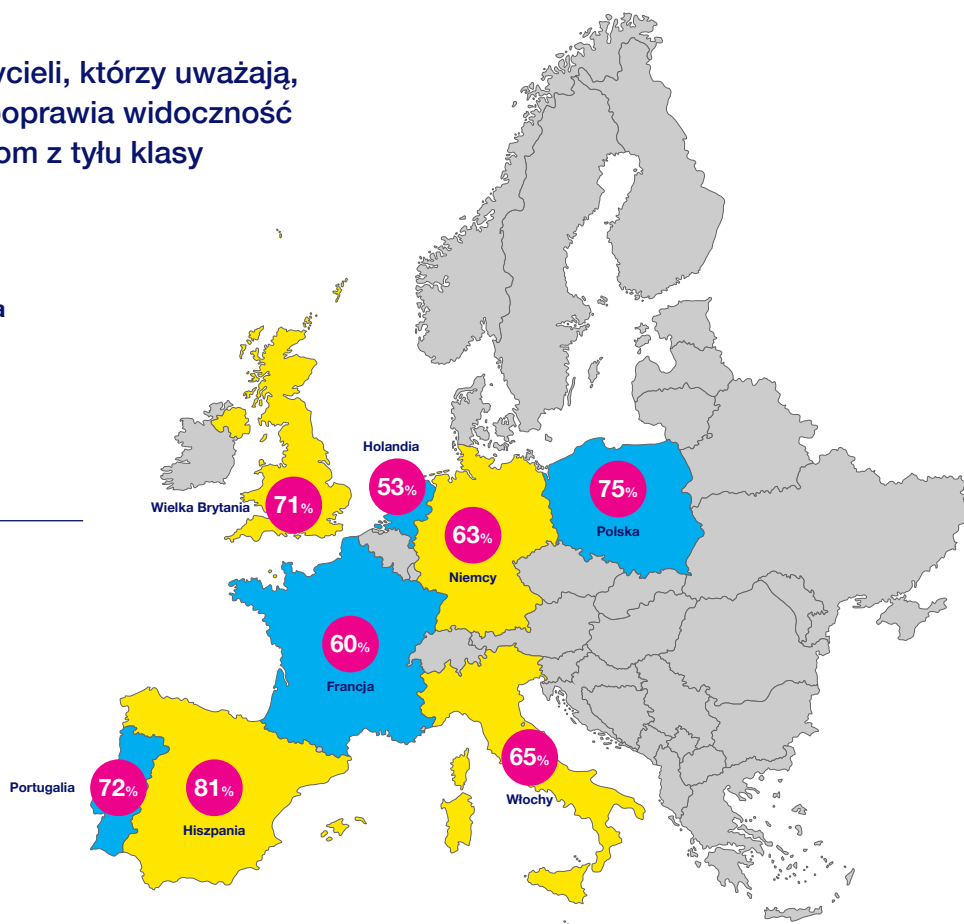
32% Sprawia, że nauka jest ciekawsza

Rysunek 2

Rysunek 3
Odsetek nauczycieli, którzy uważają,
że duży ekran poprawia widoczność
i pomaga uczniom z tyłu klasy

81% Hiszpania
75% Polska
72% Portugalia
71% Wielka Brytania
65% Włochy
63% Niemcy
60% Francja
53% Holandia

Należy zatem na nowo przemyśleć sposób wykorzystywania i rozmieszczania narzędzi technologicznych w klasie. Projektorzy firmy Epson pozwalają nauczycielom poruszać się swobodniej po sali lekcyjnej dzięki zdalnym urządzeniom i oprogramowaniu, takim jak Apple Airplay, które upraszcza sposób udostępniania i kontrolowania treści. Rozszerzają również pole widzenia, aby lepiej angażować uczniów bez względu

na położenie miejsc siedzących. W połączeniu z mobilnymi elementami sterującymi projektory przekształcają klasę z przestrzeni zorientowanej na biurko nauczyciela w bardziej dynamiczne środowisko, w którym widoczność, interakcja i obecność nauczyciela nie są ograniczone przez sprzęt.

Jednakowy dostęp niezależnie od miejsca

Nauczyciele nie mają zastrzeżeń do samej technologii, a jedynie do sposobu jej wykorzystania. Kiedy mówią o swobodzie poruszania się, mają na myśli zmianę w sposobie funkcjonowania technologii: zwiększenie mobilności i widoczności oraz wsparcie dla wszystkich uczniów.

To właśnie dzięki projektorom można zrobić krok naprzód. Duże, współdzielone ekrany, którymi można sterować z dowolnego miejsca w sali, umożliwiają nauczycielom monitorowanie, interakcję i dostosowywanie przebiegu zajęć w czasie rzeczywistym - bez pogorszenia

widoczności dla uczniów siedzących dalej. Dla uczniów różnica jest prosta, ale znacząca: jeśli widzą, słyszą i są widziani, chętniej biorą udział w lekcji.

Tworzenie sal lekcyjnych, w których każdy uczeń ma taki sam dostęp do wyświetlanych treści, nie polega na porzuceniu postępu cyfrowego, a na projektowaniu przestrzeni i wyborze takich, które pozwalają nauczycielom uczyć tam, gdzie są najbardziej potrzebni.

Aby dowiedzieć się więcej o rozwiązaniach edukacyjnych firmy Epson, odwiedź [naszą witrynę internetową](#)

Metodologia

Badanie zostało zlecone przez Epson Europe i przeprowadzone przez FocalData. Ankiety były przeprowadzane we wrześniu 2025 r. za pośrednictwem autorskiej platformy technologicznej Focaldata połączonej za pośrednictwem interfejsu API z panelami online. W próbie wzięło udział 1624 nauczycieli z różnych typów szkół i obszarów tematycznych, obejmujących zarówno szkolnictwo podstawowe, jak i średnie z Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Polski, Portugalii, Wielkiej Brytanii i z Włoch.

Wyniki są przedstawiane jako wartości procentowe, zaokrąglone do najbliższej liczby całkowitej, z podziałem na poziomie kraju i grupy demograficznej w stosownych przypadkach.

- 1 Epson, raport: [‘Cheap seats’ in UK classrooms](#)
- 2 Journal of English Language Teaching and Literature, [Teachers’ Nonverbal Cues in EFL Classrooms: Analyzing the Impact of Movement on Student Engagement and Comprehension](#)
- 3 Vidyabharati International Interdisciplinary Research Journal, [The Impact Of Classroom Environment On Student Learning And Engagement](#)